

פניני הדף

חודש כסליו ! (תשע"ג)

גליון מס' 78

הארות והערות שנאמרו בשיעור הדף היומי בניה"כ "אליהו הנביא" שבנות רוממה ירושלים

מסכת שבת נא - עה

" הקדים מכה לסופה "

א) מעשה באדם הגר בארה"ב וכששמע על הסופה "סנדי" המתקרבת ובאה הגה רעיון והמתיין לשלב כשהחלה הסופה להתקרב והתושבים עזבו את בתים כמות שהם ונסו על נפשם הוא הגיע עם טנדר גדול וצוות עוזרים והחל לקחת רכוש מכל הבא ליד בתים וחניות ואכן זמן מועט לאחר שנסע משם באו המים והציפו את האזור בו "טיפל" האם רשאי להשתמש בכל מה שלקח? (ב) חזאי בארה"ב שצפה לפני כולם את "הסופה" וביטח את רכושו האם נחשב לגזלן? (ג) איש ביטחון שידע את המלחמה הצפויה בעזה ומכר את מניותיו האם הוא אונאה?

היו דעתכם בנידון לפקס 5817174-02 pninyhadaf@gmail.com

א) דף נא: **גוי'א**: שפיכת קוקה-קולה על קרחונים בשבת.

נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (שכ) ענין איסור ריסוק ברד ושלג בשבת ורק בנימוח מאליו מותר.

afke: האם יש מניעה מלשפוך קולה על קרחונים וע"כ ממיס את הקרח בשבת?

ב) דף נב: **גוי'א**: יציאה עם כלב בשבת כשבגבו "איתורן".

נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (שה) איסור יציאה עם בהמה כשמשא על גבה אולם מה שלצורך שמירתה מותר.

afke: האם מותר לעיור לצאת עם כלב נחיה כשעל גבו מוצמד איתורן למקרה שיאבד?

ג) דף נג: **גוי'א**: מכירת חפץ עם מום שלא יתגלה לעולם.

נתבאר בגמ' מעשה באדם שהיה נשוי לגידמת ונודע לו רק בעת מותה ובאחרונים פירשו שהיה לה יד תותבת.

afke: האם מותר למכור חפץ שהמוכר יודע שיש בו מום ולעולם לא יגלו את המום כמו הנישואין של הגידמת או שיש בזה אונאה?

ד) דף נד: **גוי'א**: ביטול שיעור גדול בכדי למנוע ריקודי תערובת.

נתבאר בגמ' וברמב"ם דעות (ז,י) חובת מחאה ומי שיכול למחות ולא מוחה נתפס על אנשי ביתו.

afke: מגיד שיעור גדול שנקלע לחתונה שהופרדה מחמת כבודו של הרב ואם ילך משם יתחילו ריקודי תערובת האם ימנע מלילך לשיעור בכדי למנוע מהם ריקודי תערובת?

ה) דף נה: **גוי'א**: לשקר לביטוח מי נהג ברכב.

נתבאר בגמ' ובחז"ל חובת מידת האמת שהיא חותמו של הקב"ה ומאיך ההרחקה מהשקר.

afke: מעשה בבחור ששכר רכב ונתן לחברו לנהוג בו וחברו עשה תאונה ובעלי חברת ההשכרה אמרו לשוכר שיאמר לביטוח שהוא נהג ועי"כ לא יתחייב בנזק האם רשאי לעשות כן?

ו) דף נו: **גוי'א**: נתינת שוחד למנהלי מוסדות.

נתבאר בגמ' סיבת מיתתם של בני שמואל ולא מחמת שוחד כפי משמעות הפסוק.

afke: האם מותר לתת למנהל סמינר או חידור שוחד בכדי להקל על כניסת בנו או בתו?

יהודי לא טועה:

התורה מספרת על הגר "ותלך ותתע במדבר באר שבע" ופירש"י ששבה לגילולי בית אביה ויש לשאול מנין לחז"ל שאכן כך היה? יש לכך כמה תירושים א. מזה שנגמרו לה המים ואילו הייתה נשארת בחסות אברהם המים לא היו נגמרים והייתה שורה בהם הברכה כעין ה"ארק" של בבא סאלי זצוק"ל. ב. אם כתוב שהיא טעתה סימן שחזרה לגילולי בית אביה כי יהודי לא טועה ומעשה היה בתקופה לפני השואה האיומה בר' מרדכי פורדמנסקי זצ"ל שנסע יחד עם חברו מוהל לעירם ברכבת בערב שבת ושוחחו בדברי תורה ולא שמו לב שהרכבת עצרה בתחנה בו היו אמורים לרדת וכשמו לב היה זה בתחנה רחוקה אך חששו מחילול שבת וירדו והחלו לברר היכן גרים יהודים ענה להם גוי יש כאן יהודי אחד בלבד הנה הוא גר כאן! הם דפקו בדלת והוא בירך אותם שלום עליכם אולי אחד מכם מוהל כי הזמנתי מוהל למול את בני השבת והוא נתקע ולא יכל לבוא! יהודי לא טועה.. (הרה"ג י.ב.א)

אלו שנדכו להחזקת הגיליון: עמרם בן אדיבה, הרב יעקב אייזן, הרב שלמה בן אדיבה, אסף מזרחי ליישוב טוב, יובל כהן ומאיר כהן להצלחת משפחתם, אשר ואיתן כהן, וכל החפצים בעילום שם הקב"ה ישיב להם כגמולם בשפע ברכה והצלחה ויתמלאו משאלות ליבם לטובה אמן!
תשובות ניתן לשלוח למערכת "פניני הדף" בלבד.

" הבנקאי! "

דבר העורר

הוא היה עשיר העיירה כל מי שנצרך לסכום היה בא לבנקאי וחותם על היתר עיסקא והיה משיב את הקרן בתוספת אחוזים מפעם לפעם הריבית עלתה ועלתה עד שתושבי העיירה קצו בהתעללות של הבנקאי ובאו אל הרב כדי שידבר עם העשיר ויעצור את העלאת הריבית אולם הרב הסביר שזה ענין רגיש והבטיח שבהזדמנות הראשונה הוא יטפל בזה ואכן הרמקולים הכריזו על הלווייתו של אחד מעשירי העיירה וכמובן הרב הזמן להספיד ובמבט חטוף ראה את הבנקאי והחליט זו ההזדמנות. הרב החל להספיד ואמר בשעה שאדם נפטר מן העולם אין מלווים אותו לא כסף וזהב אלא מעשים טובים וככל שהרבה לדבר על כמה שהכסף לא חשוב העשיר עמד ונענע בראשו לאות שמסכים עם כל מילה שהרב אמר הרב הבין שהדברים עשו את פעולתם וכשעבר ליד העשיר אמר הלה איזה דברים נפלאים הרב דיבר כל מילה שווה זהב! הרב התעניין מה כל כך מצא חן בעיניו ואז אמר העשיר כל הזמן באים אנשי העיר ומתלוננים על הריבית אחרי שהרב הסביר כמה שכסף זה לא חשוב אני מקווה שהם יקלטו את המסר ויפסיקו להתלונן... אשריכם לומדי "הדף היומי" העושים את רצון ה' המבינים את המסר שהקב"ה רוצה מאתנו לעמול בלימוד התורה הקדושה אשריכם. לכל אוהבי התורה ולומדיה.

השיעור בדף היומי נמסר

ע"י הרב אהרון בן אדיבה שליט"א

מיידי ערב בשעה 20:15 לאחר תפילת ערבית,

בנידוי אליהו הנביא רח' פתח תקווה 1 שבנות רוממה.

- ז) דף נז: **תלמוד**: חשש כלאינים בלבישת שק ביום תענית. נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (שא) דין יציאה במצנפת קטנה הקרויה "איסטמא" שאין לחשוש בה לא מדין כלאינים ואסור לצאת בה לרה"ר. **afken**: אדם שלובש על גופו שק העשוי מפשתן ביום תענית על בגדיו מצמר כמנהג יחידי סגולה האם יש לחוש לכלאינים?
- ח) דף נח: **תלמוד**: כניסה לבית בשבת בו תלויים פעמונים בכניסה לבית. נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (שלה) איסור השמעת קול בשבת והכלל בזה אם זה דרך שיר אסור ולכן יש להתיר להקיש בטבעת המונחת על הדלת. **afken**: אדם שהוזמן לסעודת שבת בבית שבכניסה יש פעמונים המנגנים כשנפתחת הדלת האם רשאי לדפוק בכדי שיתפתחו לו?
- ט) דף נט: **תלמוד**: נתן כסף לרב שיתפלל שאשתו תתעבר ונמצאת מעוברת. נתבאר בגמ' ובשו"ע חו"מ (שכב) מעלת "ותגזר אומר ויקום לך" צדיק גוזר והקב"ה מקיים כמבואר במס' ב"מ (קו) נ"מ לדינא עיי"ש. **afken**: נתן כסף לרב בכדי שיתפלל שאשתו תתעבר והתרבר למפרע שכבר נכנסה להריון עוד לפני שהלה הגיע לרב האם הרב צריך להשיב הכסף?
- י) דף ס: **תלמוד**: הליכה עם נעליים צבעוניות בשבת. נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (שא) איסור יציאה לרשות הרבים עם לבוש שונה ומצחיק מחשש שיצחקו עליו ויבוא לפשוט מעליו ולטלטל ברה"ר. **afken**: אדם שנקרעו לו הנעליים בשבת ויש לו אפשרות לנעול נעלי ספורט בצבע אדום האם חוששים שאנשים ילעגו לו והוא יצטרך לחולצם ברה"ר?
- יא) דף סא: **תלמוד**: הצלת דולרים שכתוב עליהם שם ה' משריפה בשבת. נתבאר בגמ' לגבי כלים שכתוב עליהם שם ה' יגזז את היד ויגזז אותה ובשו"ע או"ח (שלד, יד) נתבאר דין הצלת קמיע מדליקה בשבת. **afken**: האם מותר להציל דולרים מדליקה בשבת כיון שכתוב עליהם שם ה'?
- יב) דף סב: **תלמוד**: כוונה בנטילת ידיים בשפע בכדי להתעשר. נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (קנה) חומר האיסור של המזלזל בנטילת ידיים המביאה לידי עניות ורב חסדא היה נוטל ידיו בשפע של מים והעיד שקיבל טוב כנגד זה. **afken**: האם יכול אדם המקפיד על נטילת ידיו לכיון שעושה כן לזכות בעשירות ולסמוך על המתיר לעשות כן?
- יג) דף סג: **תלמוד**: ויכוח באוטובוס בקול רם בין שני ת"ח. נתבאר בגמ' לגבי מעלת תלמידי חכמים הלומדים יחדיו ומחדדים זה לזה בהלכה הקב"ה מצליח דרכם ועולים לגדולה ובתנאי שעושים כן לשמה ולא להקניט זא"ז. **afken**: שני תלמידי חכמים הנוסעים באוטובוס ומבקשים לחדד האחד את השני בקול רם ובעיני הציבור זה נראה משונה ונראה כאילו רבים האם ימנעו?
- יד) דף סד: **תלמוד**: דיין המחזיק אייפון לצורך עבודתו. נתבאר בגמ' ובשו"ע אה"ע (כא) איסור הרוהר אסור ומשום כך פקודי החיל הוצרכו להביא קורבן לכפרה על שזנו עיניהם מעבירה. **afken**: דיין שקיבל אייפון עם תוכנה המסננת את האינטרנט (ניתן לפרצה) חנים ומחזיק כן לצורך עבודתו האם נפסל מלהיות דיין?
- טו) דף סו: **תלמוד**: שמיאת חולה בכסא גלגלים ברה"ר בשבת. נתבאר במשנה לגבי הקטע שמותר לו לצאת בקב שלו לרשות הרבים והפוסקים או"ח (שא) ביארו שמותר לו להסיע את עצמו עיין ש"כ (לד, הע' קג) אג"מ או"ח (ד, ז). **afken**: אדם שמרותק לכסא גלגלים ואין בכוחו לישא את עצמו האם מותר לאדם להוליכו עם הכסא ברשות הרבים?
- טז) דף סז: **תלמוד**: השתמשות בשרשרת זהב לידע את מס' הילדים. נתבאר בגמ' ובשו"ע יו"ד (קעט) איסור נחוש והליכה בדרכי האמורי ומכאן דנו האחרונים לגבי השארת לחם שלם על השולחן אם יש בו מדרכי האמורי. **afken**: מצוי כיום נשים הלוקחות שרשרת זהב ומניחות בכף היד של המטופלת ואומרות את השם ומניפות את השרשרת למעלה ולפי סיבוב השרשרת יודעים את מס' הילדים שיהיו לאדם או לצורך רפואה מה מותר לאכול ומה לא והרבה עשו כן ועלתה בידם האם יש להימנע מלעשות כן משום תמים תהיה?
- יז) דף סח: **תלמוד**: מינוי בעל תשובה לדיין. נתבאר בגמ' ובשו"ע חו"מ (ז) התנאים הנצרכים לאדם בכדי שיוכלו למנותו לדיין ואחד מהתנאים זה שלא יצא לו שם רע בילדותו. **afken**: האם בעל תשובה שהיה בילדותו תינוק שנשבה ושב בתשובה גמורה כשר לדיינות? ולענין מינויו לש"ץ עיין או"ח בפסקי תשו' (גג ח).
- יח) דף סט: **תלמוד**: חולה אלצהיימר המניח תפילין בלילה ובשבת? נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (לא) איסור הנחת תפילין בלילה ובשבתות ויו"ט ולדעת הגריש"א זצוק"ל תפילים הם בגדר מוקצה מחמת חסרון כיס. **afken**: אדם שחולה במחלת השכחה ומשום כך מניח תפילין בלילה וכן בשבת האם יקחו ממנו את התפילין שלא יכשל בזה?
- יט) דף ע: **תלמוד**: השארת אור דלוק בחדר מדרגות בשבת ללא אישור השכנים. נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (שיח) איסור הנאה ממלאכת שבת והאיסור לגרום ליהודי לחלל שבת. **afken**: חרדי שיש לו שכנים חילונים ומתנגדים להשאיר אור כל השבת האם מותר לתקוע גפרור וכך ישאר דלוק בכדי להפרישם מאיסור הדלקה?
- כ) דף עא: **תלמוד**: חילול שבת פעמיים בהעלם אחד האם ישלם לצדקה קנס כפול? נתבאר בגמ' וברמ"א או"ח (שלד) ביאר את התקנה למי שחילל שבת בזמן הזה. **afken**: אדם שחילל שבת פעמיים בהעלם אחד האם יצטרך לשלם פעמיים לצדקה?
- כא) דף עב: **תלמוד**: מחלל שבת שניצל מתאונה בשבת האם יברך הגומל. נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (ריט) גדרי ברכת הגומל ולגבי ניצל מתאונה לדעת בני ספרד מברך ללא שו"מ ולדעת בני אשכנז ברכה עם שו"מ. **afken**: האם יש להתיר לאדם לברך הגומל שניצל מתאונה כשנסע בשבת או שנאמר זבח רשעים תועבה?
- כב) דף עג: **תלמוד**: הנחת גרעין אבוקדו במים בכדי שבשר האבוקדו בסלט לא ישחיר. נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (שלו) איסור הנחת זרעונים וכיו"ב במים בשבת ועי"כ עובר באיסור זרע והסתפקו החרונים בזרע לנוי עיין אג"ט (זרע כג). **afken**: האם מותר להניח גרעין אבוקדו במים בשבת ועי"כ מחזיק את בשר האבוקדו שבסלט שלא ישחיר כידוע לחכמי הטבע או שיש לחוש לזרע?
- כג) דף עד: **תלמוד**: נדבק לו מוטיק בזקן בשבת. נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (שמ) איסור תולש בשבת ביד או בכלי וידוע המעשה עם הארז"ל שבטעות הניח אצבעותיו בזקנו ונשאר כל השבת מחשש תלישה. **afken**: אדם שנדבק מוטיק בזקנו ביום שבת ומתבייש לילך כך לתפילה האם מותר לו להוציא שהרי כבוד הבריות דוחה..
- כד) דף עה: **תלמוד**: שימוש בכוס שממלאים אותו ונעשית בו תמונה וכותב בשבת. נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (שמ) דין הכותב בשבת ויש להזהר אפי' ברשימה על ידי משקין וכיו"ב יש לאסור וכ' האחרונים לאסור לכתוב על גבי חלון שמלא באדים. **afken**: האם מותר למלא כוס בשבת שכשממלאים אותו נוצר כיתוב ומראה של תמונה שנראית רק כאשר ממלאים משקה?
- כה) דף עז: **תלמוד**: כשרות המרשה לשוחטים להחזיק אייפון האם מותר לאכול משחיטתם. נתבאר בגמ' מעלת עוצם עינו מראות ברע והזכרנו כמה פעמים את הסכנה האורבת לדורנו בכל המכשירים המתקדמים אשר רבים חללים הפילה. **afken**: האם מותר לאכול משחיטתם של שוחטים שמחזיקים אייפון וידוע שיש כמה הכשרים שלא רצו לכפות זאת על עובדיהם רח"ל?
- כו) דף עח: **תלמוד**: השבת שטר הלואה פרוע בשבת. נתבאר בגמ' חומרה איסור להשהות שטר פרוע בתוך הבית משום שנאמר "אל תשכן באהליך עולה" ואסור להשיב הלואה עד שתקבל את השטר או יקרעו את הצ'ק. **afken**: לווה ששילם את חובו בכניסת שבת וחפץ המלווה להביא את השטר ללווה בעצם יום השבת בכדי לא נלעבור על הלאו האם רשאי?

בשורה משמחת לציבור שוחרי התורה שיעורי הרב אהרן בן אדיבה שליט"א לזיכוי הרבים

שיעור בעניני בשר וחלב - שבת שעה 2.45-3.45 בבית"כ "שערי רחמים" רח' יוסף חיים שכ' נחלאות י-ם.

שיעור בעניני חושן משפט - מוצ"ש שעה לפני זמן ר"ת עד זמן ר"ת בבית"כ "מוסאיוף" שכ' הבוכרים י-ם.

שיעור ימי בהלכה ואגדה - 18.15-19.00 בבית"כ "דרכי דוד" רח' תחכמוני 1 שכ' מקור ברוך י-ם.

שיעור דף היומי בתוכנית הש"ס המושלם - 20.15-21.15 כולל הלכות פסח - "דרשו" בית"כ "אלהינו הנביא" רח' פתח תקוה שכ' רוממה י-ם. כמו כן ניתן להאזין לשיחות של הרב אהרן בן אדיבה בפרשת השבוע במערכת "קול הלשון" הממוקמת בישיבת "מאור התורה" י-ם.

השאלה שנשאלה בבית המדרש מתוך פניני הדרף מס' 77

מעשה באב שהוריש את כל נכסיו לאשתו שהיא תחלק את הנכסים בין הבנים לאחר פטירת האם פתחו את הצוואה ובה היה כתוב שכל הבנים יקבלו חלקם בירושה אולם בן אחד הנשוי לאשה שחמותה שונאת אותה (כמבואר יבמות קיז:) ומשום כך התנתה שכן זה יקבל את חלקו רק אם יגרש את אשתו ואכן הבן גירש את אשתו וקיבל את חלקו ולאחר מכן חזר ונשא אותה האם רשאי להשתמש בכסף שקיבל?

אלו תשובות הרבנים: רשאי להשתמש עם הכסף ואינו חייב לגרשה שוב.

מקורות ונימוקים: הגמ' במסכת ערכין (כג) מספרת שרב הונא היה במצב כספי קשה ואביו שהיה עשיר לא תמך בו חוץ מפעם אחת כשחתם ערב על כתובת בנו בסכום כבד מאוד בא לפני אביו שיעץ לו לגרש את אשתו ולקחת את כסף הכתובה מאביו ולחזור ולישא אותה שוב אולם התברר שרב הונא היה כהן ולא יכל לעשות כן אולם יש לחלק בין המקרה דנן לבין מעשה דרב הונא שכאן כוונת המוריש היתה שיגרש לגמרי ולא ישעשה מעשה גירושין טכני בלבד ומכל מקום יש להתיר לו להשאיר את הכסף אצלו ולא להשיבו מכיון שבממונות הולכים אחרי הכתוב בשטר ולא אחרי אומדנא ולכן כיון שהנקמה התקיימה די בזה ועוד שלקח סיכון שגירשה אולי לא תחפוץ לשוב אליו ואם היא מסכימה הרי שמקיים מצוה להחזיר גרושתו ודי בזה. (יישר כח למורינו הגה"ג יצחק זילברשטיין הגה"ג אברהם בן חיים הגה"ג אליהו בר שלום והגה"ג שלמה שעיו שליט"א)

תשובה דווי: רצה להוציא רישיון לתוספת מרפסת ושכינו רצה להתנגד והוא הציע לו שאם יסיר את התנגדותו יקבל שני מזגנים האם חייב לשבת את מה שהבטיח או שיכול לטעון משטה אני בך?

השיבנו הגה"ג הרב אברהם בן חיים שליט"א עפ"י השו"ע חו"מ (קעו) פת"ש (ד) אם הבטיח לתת שכר פעולה אינו חייב ליתן אלא רק על פעולה ולא על אי עשיית פעולה אלא אם עשו קנין ואם עפ"י דין תורה אין כאן זק רשאי לומר לו משטה אני בך כמבואר באהע"ז (ז, טסו, ג) ובחו"מ.

תשובה דחיי: ענבים מתולעים האם מותר לטחון אותם לעשות מהם יין?

השיבנו הגה"ג הרב שלמה שעיו שליט"א עפ"י מה שנתבאר ביו"ד (פד) אם יתכן שאין שם תולעים מותר לטחון ובשו"ת תפילה למשה (ז, ג) כ' להתיר עפ"י מש"כ השו"ע יו"ד (קא, ו) אם טוחן בשביל מטרות היין ולא בכדי לבטל איסור יש להתיר והגה"ג הרב ישעיה רוטנברג שליט"א כ' בספרו מנחת פרי (א, סא) להתיר ע"י גוי אף שיטחן עבור ישראל יש להקל בזה כמבואר בפרמ"ג (קג, ש"ד יד) ודלא כערוה"ש (יו"ד, טז, נ) שמחמיר בזה.

פניני דחיי: א) אדם שיש לו התקן למקרר בשבת וגילה שהמתקין החליף ובשבת דולק מה שצריך לדלוק בחול ובחול פועל התקן שבת מי צריך כפרה? ב) האם מותר לברך על חסה של גוש קטיפי לאחר שהתברר שבאכילתה יש סכנה מחמת ריכוז של חומר הריסוס הגורם למחלה ח"ו? ג) האם מותר לשאול רב בשבת שאלה בדיוני ממונות שעפ"י תשובתו כך ינהגו שני הצדדים או שזה נחשב לעשיית דין בשבת? ד) אדם שיש לו אפשרות או לקנות ט"ק לעצמו או לבנו שהגיע לחנוך למי יקנה? ה) אדם שגר בדרום ושם המים חמים גם כשפותח רק את הקרים האם מותר לרחוץ בהם בשבת?

פניני דווי: א) אדם שהעביר כסף בהעברה בנקאית האם זה נחשב כשטר? ב) גמ"ח של מטענים אוניברסליים לנגנים שהטעינו נגן ונשרף מי ישא בתשלום הנדק? ג) האם יש פיתרון להלוות כסף ללא עדים ושטר שיקנה את הכסף מתנה על מנת להחזיר? ד) ילד שנשלח לקנות תבנית ביצים והמוכר קשר רופף והביצים נשברו האם יש לחייב את המוכר? ה) הלוה משכינו 5 ביצים והשיב 5 ומצאו שנים עם דם האם צריך להשלים את חובו? ו) בחור מצא בשבת שטר כסף וטלטלו ברגליו למקום מסתור ברה"ר אחרי שיח ובמוצ"ש בא חברו ולקח בטענה שהלה לא עשה שום קנין שזכה בזה האם צודק בטענה זו?

נשגור קמיה מרנן ורבנן ברכת יישר כח לכל אלו הנושאים ונותנים עימנו ובראשם:

לגה"ג הרב יצחק זילברשטיין. לגה"ג הרב זלמן נחמיה גולדברג. לגה"ג הרב דוד אסולין. לגה"ג הרב אשר חנניה. לגה"ג הרב גמליאל הכהן רבינוביץ. לגה"ג הרב אברהם בן חיים. לגה"ג הרב שלמה שעיו. לגה"ג הרב שריאל רוזנברג. לגה"ג הרב ציון בן אדיבה. לגה"ג הרב ישעיהו רוטנברג. לגה"ג הרב מנשה שוע. לגה"ג הרב יצחק חיים פוס. לגה"ג הרב אברהם חיים הרש. לגה"ג הרב משה כהניאן. לגה"ג הרב אליהו בר שלום. לגה"ג הרב ירון אשכנזי שליט"א. בברכת עוד ינובון בשיבה להגדיל תורה ולהאדירה

* (כל הזכויות שמורות למערכת)

שאלות ותשובות לגיליון פניני הדרף מס' 77

ש. הזמין תפילין מהודרות והתברר שהסופר הוא איטר האם הוי מקח טעות?

ת. השיבנו הגה"ג הרב אברהם בן חיים שליט"א עפ"י מה שכל הכפ החיים (קול יעקב, לב, כד) שבעל נפש יחמיר שלא לקנות תפילין מסופר איטר כמ"ש בשו"ת ר"פ (או"ח, ב, ט) וביבי"א (ו, או"ח ב) כ' שלא לחוש למחר" צמח מכל מקום אין זה בגדר מהודר והוי מקח טעות והגה"ג הרב שמואל תורג'מן שליט"א הביא שכ"כ בשו"ת אול"צ (ב, ג, ג), ומעשה שבא לפני מרן הגריש"א שהורה על תפילין שלדעת השו"ע כשר ויש דעה הפוסלת לא הוי מהודר. ש. כלה המסרבת שחמותה תבוא לבייתם האם רשאי בעלה לכופה להביא אותה לשבת?

ת. השיבנו הגה"ג הרב אליהו בר שלום שליט"א עפ"י מה שכל השו"ע אהע"ז (עד, י) שומעין לה וברמ"א זהו דווקא שמרעין לה וגורמים קטטה בינו לבינה אבל בלאו הכי אין שומעים לה כיון שהמדור של בעלה ואם הדירה רשומה על שם שניהם יש לה את הזכות לעכב.

ש. אברכים הלומדים ומקבלים מילגה האם צריכים לקבוע עיתים בחינם ללא קבלת תמורה?

ת. השיבנו הגה"ג הרב משה כהניאן שליט"א עפ"י מש"כ השע"ת (קנה) וכן מסקנת כה"ח (שם) שצריכים לקבוע בבוקר ובערב ואין יוצאים ידי חובה של קביעת עיתים בקריאת שמע וכיו"ב ובני התורה לא ערים לענין זה... ש. האם ניתן להדליק נר חנוכה בנר המפיק ריח?

ת. השיבנו הגה"ג הרב ירון אשכנזי שליט"א עפ"י מש"כ מורינו הגה"ג הרב יצחק זילברשטיין שליט"א שהאיסור ליהנות מהנרות הוא ההשתמשות ולא ההנאה ולכן יש להתיר להדליק גם בנר המזמר מעוז צור ישועתי שהרי נאסר לבדוק מעות או למנותן לאורה ולא לשבת לידם וליהנות מאורם שזה מותר. ש. מקובל החפץ להימנע מללבוש בגדי לבן בשבת מחמת המלעיגים האם ימנע?

ת. השיבנו הגה"ג הרב אליעזר יחיאל קונשטט שליט"א מצד אחד לא יחוש אדם למלעיגים עליו בעבודת ה' ומאידך אדם צריך לעשות את החשבון אף של משפחתו ואם הם מתביישים ימנע ולא יעשה כן ומעשה בא' מגדולי המקובלים שהפסיק ללבוש בגדי לבן בשבת כי ילדיו התביישו בזה. ש. האם יש לחוש לשעוני המים האלקטרוניים החדשים שלא לפתוח את הברז בשבת?

ת. השיבנו הגה"ג הרב שלמה שעיו שליט"א דהוי תרתי דרבנן גרמא והדלקה ללא מנורה הוי דרבנן ולכן יש להתיר.

ש. לחץ על כפתור מיחם הרתחה בשבת האם יכבה בכדי שלא יגיע לאיסור תורה של מבשל?

ת. השיבנו הגה"ג הרב דוד אסולין שליט"א שיכבה ודמי לדין של רדיית הפת בכדי לא לעבור על איסור תורה כמבואר באו"ח (רנד).

הזמנה: מעשה באדם שהתקשר לחברו והזמינו וחברו ענה טוב אני בא לאחר שנה מתקשר הלה ומזמין את חברו טוב אני יבוא לאחר שנה מתקשר שוב ומזמין אותו והוא ענה לא אני לא יכול לבוא אשתו שאלה אותו מי זה שמזמין אותך כל פעם? הוא ענה שהחבר הזה אשתו נפטרה והזמינו להלוויה וכך התחתן והתאלמן אז למה לא הלכת פעם שלישית? לא נעים הוא הזמין אותי 3 פעמים ואני אפ"י פעם אחת לא...
התפעלות: אדם אחד בא לבקר חולה ואמר אני מוכן לתרום 50 שנה אמרו ממתי נהיית לרא"ג הוא השיב לא משלי אני נותן משל חמותי...
עוה"ז ועוה"ב: ידוע בהז"ל שיעקב התחלק עם עשיו הוא יקח עוה"ב ועשיו עוה"ז והנה מגיע יעקב עם ארבע נשים צאן ובקר כל טוב עוה"ז היכן ההסכם? התשובה היא תלוי מה המטרה של יעקב בחר בעוה"ב והעוה"ז הוא רק אמצעי אבל עשיו לקח את העוה"ז כמטרה...

משכן: האשה השונמית אמרה לבעלה נעשה לו עליית קיר קטנה ושם נשים כסא מיטה שולחן ומנורה - נר ר"ת משכן.
נגיעה? אלעזר שהיה נגוע לא יכל להתנתק רומז חצי מהשם שלו במילה "אולי" ודרשו חז"ל "אלי".
שוחד: שח ראש עיר שנשאל הרי כ' שנאמן ציבור אסור לו לקחת שוחד? הוא ענה עדיף לי לקחת פעם אחת ולא להיות נאמן וכך אתה משוחר לכל הזמן...
אייפון: ראש ישיבה העיף בחור שנתפס עם אייפון הוא הסביר ממה נפשך אם הוא הסתכל בזה הוא עבריון ואם לא, הוא טיפש כי בשביל ללמוד טוב צריך סקרנות...

ש. בנה בית רק בשבתות השנה האם מותר ליהנות מהבית?

ת. השיבו מורינו הגה"ג הרב יצחק זילברשטיין שליט"א (רפ"ש בתושחו"י) יש להתיר לו להשתמש בבית זה כיון שא' הטעמים לחלק בין תבשיל שבשיל שבת לנטיעה שנטע שחייב לעוקרה הוא שהנטיעה ממשיכה להתפתח ממעשה השבת והתבשיל נשאר בעינו והגם שבה"ל (שיח) כ' את הטעם שבבשיל ניכר הקס משא"כ בנטיעה ולפי זה יש להחמיר בבית אולם כאן מדובר באדם שלא ידע מהו חומר שבת ולכן יש להקל בזה ובחוט השני (ב, עמ' מז) החמיר. ש. אסיר שיכול להדליק נר הנוכה בשירותים בלבד האם רשאי?

ת. השיבו הגה"ג הרב אברהם בן חיים שליט"א שנחלקו בקיום מצוות במקום מטונף המ"ב (תקפח,ב) הסתפק בזה אולם מרן החיד"א (טוב עין,לז) הוכיח ממצות והדרת פני זקן במרחץ כמבואר במס' קי' ובשו"ת לב חיים התיר נתינת צדקה במקום מטונף ולכן יש להתיר שיברך בחוץ וידליק ועיין יבי"א (ו,כט).

ש. הדליק הנוכיה בערב שבת ליד הלון סגור האם מותר לפתוח את החלון לאחר שהנרות יכבו?

ת. השיבו הגה"ג הרב ישעיה רוטנברג שליט"א עפ"י מש"כ המ"ב או"ח (רעז) שמותר לפתוח את הדלת לאחר שהנרות כבו ולא אומרים מיגו דאיתקציא כיון שלא הקצה את גוף החלון ובשש"כ (כא,טו) היקל בשעת הדחק והגרש"ז"א במנח"ש היקל כיון שאפשר לפתוח את החלון בזהירות וכיו"ב בזה לא הוקצה. ש. האם מותר להכניח מנה חמה בשבת ע"י עירו מכלי שלישי?

ת. השיבו הגה"ג הרב דוד אסולין שליט"א עפ"י מש"כ הבה"ל (שיח) שאין להחמיר משום מכה בפטיש באוכלין ואף שהבא"ח בשו"ת ר"פ (או"ח,א,זט) חשש לדעת הלבוש והפרמ"ג אנו קיי"ל להתיר ועיין שו"ת שבה"ל (ח,גט) כ' לחשוש שמא יש בתערובת חלק שלא נתבשל מקודם והגה"ג הרב משה כהניאן שליט"א בשם הגה"ג הרב אשר חנניה עדיף לערות מכלי שלישי מצד ביטול ועוד יש חשש באבקות משום לש שהרי התפוז"א נהפך לעיסה עיי"ש. ש. נדר בכדי שאשתו תמות ואכן היא מתה האם צריך כפרה?

ת. השיבו הגה"ג הרב יצחק חיים פוס שליט"א והגה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א עפ"י מה שכל החיד"א חומת אנך (משלי כב) שאשתו של אדם מתה בעוון נדרים משום עונש לבעל אבל אם זה נחת רוח לו לא תמות אשתו אלא הוא יענש בעונשים אחרים ובהערות למרן הגריש"א זצוק"ל כ' שאשה שעברה על חיוב כרת שלדעת רש"י יש בזה עונש של מיתת הבנים לא ימותו בחי"ה הבעל כי אז זה עונש לבעל אלא לאחר מיתת הבעל ימותו הבנים וה"ב. ש. פשט יציאת ונכנס לים ושהה זמן רב האם צריך לברך שילבשנה?

ת. השיבו הגה"ג הרב אריה זאב שטיגליץ שליט"א מבית מרן הגר"ק שליט"א לחלק אם הולך לשהות זמן רב הוי היסח דעת וצריך לברך אולם אם הלך על דעת לרחוץ ולצאת אף שנשתהה שם אינו צריך אולם הגה"ג הרב מאיר סנדר שליט"א הביא משם מורינו הגה"ג הרב עזריאל אויברמן שליט"א עפ"י מש"כ בה"ל (ח) אם דעתו על בגדיו לשמרם שלא יגבבו או יאבדו לא הוי היסח דעת וכ"ד מרן הגריש"א זצוק"ל בשבות יצחק (נר שבת רנג). ש. מצא ציפרניים או תמונות לא צנועות ברה"ר בשבת האם מותר לטלטלם במקום מסתור?

ת. השיבו הגה"ג הרב אהרן זאב חשין שליט"א עפ"י המבואר באחרונים אם הנזק רוחני האם יש לדמותו לקוץ המונח ברה"ר שהתירו לטלטלו לדעת מרן הגריש"א זצוק"ל (קובץ תשובות א, לה) מותר לטלטלם אולם הגר"ג קרליץ שליט"א (חוט השני, ג,גד) חילק לאסור כיון שזה היזק רוחני ומסתבר להתיר בדורינו החלש מבחינה רוחנית וגדול המחסיא יותר מן ההורגו והגה"ג הרב יצחק חיים פוס שליט"א האריך בענין מזיק רוחני ותוצאותיו.

ש. מדוע הוצרך שלמה להניח ככר על דוד בכדי לטלטלו בשבת הרי המלך הס"ת כל הזמן בחיקו?

ת. השיבו הגה"ג הרב יוסף חיים הלוי בירנבוים שליט"א עפ"י מש"כ בס' חקל יצחק (ספינקא) שבשבת אסור למלך לטלטל את הס"ת משום עירוב והגה"ג הרב זאב אריה שטיגליץ שליט"א בשם אמרי דוד שהספר תורה לא היה מוקצה רק לשלמה אבל לשאר ישראל הוקצה ובס' מאור ישראל למרן שליט"א תירץ שדוד למד בו כשהוא פתוח והח"ס תי' שהוקצה גם לשלמה כי ברוב ענוותו לא חשב שימלוך אחרי אביו. ש. אדם שמכר בקבוקי מים עם תווית של מים מבארה של מרים האם הוי אונאה?

ת. השיבו הגה"ג הרב שלמה שעיו שליט"א ודאי שזה אונאה שהרי אינו יכול לומר קים לי שזה מבארה של מרים א. מים אלו לא ריפאו חולה צרעת כמובא ברמ"א או"ח (רצט, ב.) מיקומה של בארה של מרים נתון במח' עפ"י מה שכל במדרש (ויק"ר כב ד) בכיורת או בהר הכרמל. ש. יין פתוח שנשאף בחברת פועלים גויים ששיפצו בבית ללא השגחת בעה"ב היהודי?

ת. השיבו הגה"ג הרב משה כהניאן שליט"א עפ"י מה שכל מרן השו"ע י"ד (קכג) יין שנתערב בו סוכר אין בו משום יין נסך וביין חי אסור.

ש.אשה שקיבלה שבת בשבת הנוכה ולא הדליקה נ"ח האם יכולה לומר לפיליפיני שידיק עבורה?

ת. השיבו הגה"ג הרב מנחם לוי שליט"א עפ"י מש"כ השו"ע (תרעה,ג) אם הדליקה חש"ו לא עשה כלום וק"ו גוי שפסול להדלקת מצוה ולכן תעשה התרת נדרים ע"י ג' שכינים או שתמנה שליח יהודי שידליק במקומה.

הופיע הספר האקוטואלי "כשרות למהדרין" הוצאה שניה למזדרזים ניתן להשיגו בט"ל 057-3134003

נודה לכל הרבנים ששלחו לנו את תשובותיהם

בהגרלה לחדש חשוון כסליו ע"ס 100 ש"ח זכה הרה"ג רחמים בן אבו שליט"א {אשדוד}

תשובות ניתן לשלוח לפקס מספר 02-5817174 או לרח' פולנסקי 26 עבור פניני הדף ירושלים pninyhadaf@gmail.com

ברכת יישר כוח לכל השולחים תשובות ניתן לשלוח גם חלק מהתשובות.

וברכותינו לעשרות האברכים המסייעים בהפצת הגיליון בכל רחבי הארץ. ולכל המצטרפים אליהם

בברכת חילכם לאורייתא מערכת "פניני הדף"

מעשה באב שהיו לו שלושה בנים קרא להם ואמר מי שימלא את החדר הזה יקבל את כל נכסי הבן הראשון מילא את החדר בנוצות בא האב לקח קרטון ודחס את הנוצות וכך חצי חדר נשאר ריק, הבן השני לקח חצץ ומילא את החדר אבל נשארו הרבה חללים הבן השלישי אמר לאב תבוא בערב האב הגיע וראה את בנו יושב ולומד תורה ליד נר גדול נו מה עשית? הנה החדר מלא! היכן האור! החדר מלא מאורה של תורה. אנו רוצים להודות מקרב לב לאלו שתרמו מכיסם למען המשך הוצאת הגיליון להפצת האורה ולמשלוח תרומות למערכת ניתן לפנות לטל' 02-5829850 או פקס' 02-5817174 **יש פארוואס יא פאקס פאקס**

לע"נ אבינו מורה זרמינו הרה"צ מימון (בן אדיבה) בן מסעודה זצוק"ל

ולע"נ דוד בן זהרה ז"ל מזל בת שמחה ז"ל ציפורה בת שמחה ז"ל אברהם בן רחל ז"ל

ולעילוי נשמת יקירנו אליהו חיים (לבית משפחת הדס) בן לאה זצ"ל

לרפואת מורינו הרב יעקב חי יוסף בן מרגלית ומורינו הרב יצחק זילברשטיין שליט"א בתוך שאר חולי ע"י.

גליון זה נודב לרפואתו המהירה של הילד **יאיר בן מיכל** הי"ו בתוך שאר חולי עמו ישראל אמן